

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa

**WSPIERANIE RÓŻNORODNOŚCI PSYCHICZNEJ
W WARUNKACH
TRANSFORMUJĄCEGO SIĘ ŚWIATA**

**Doskonała
Nauka**

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

**WSPIERANIE RÓŻNORODNOŚCI PSYCHICZNEJ
W WARUNKACH
TRANSFORMUJĄCEGO SIĘ ŚWIATA**

28 listopada 2023

Projekt okładki:
Patrycja Kaczmarek

Skład, łamanie:
Marta Krysińska-Kudlak

Grafika okładki:
Okładka została zaprojektowana przy użyciu zasobów z portalu Shutterstock.com

Grafika użyta do okładki:
Josep Suria /Shutterstock.com

Lublin 2023

Wydawnictwo Naukowe
Lubelskiej Akademii WSEI
20-209 Lublin, ul. Projektowa 4
tel.: +48 81 749 17 77, fax: + 48 81 749 32 13
www.wsei.lublin.pl

Szanowni Państwo, Drodzy Goście

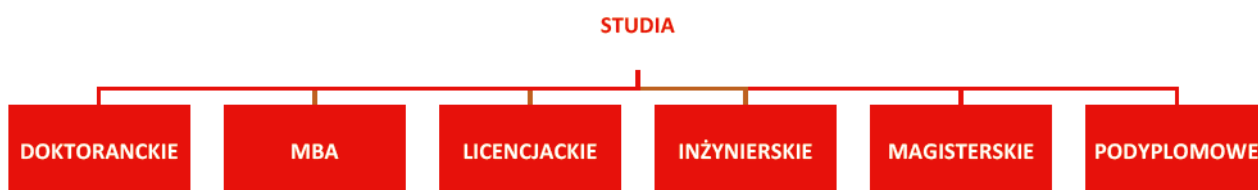
Jest nam niezwykle miło powitać Państwa na I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej: *Wspieranie różnorodności psychicznej w warunkach transformującego się świata*. Z dumą informujemy, iż projekt Konferencji zyskał aprobatę Ministerstwa Edukacji i Nauki a także pozytywną rekomendację i patronat Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Organizatorem Konferencji jest nasza Uczelnia, która w wyniku ewaluacji naukowej w 2021 roku uzyskała w dyscyplinie Informatyki technicznej i telekomunikacji kategorię naukową A oraz w dyscyplinie Ekonomia i finanse kat. naukową B+ co pozwoliło nam otrzymać status Akademii. Naszą aspiracją jest, oprócz gwarantowania Studentom wysokiego standardu nauczania, rozwój naukowy. Wykładowcy zatrudnieni w Lubelskiej Akademii WSEI realizują zatem projekty badawcze w ramach programów i grantów NCN, MEiN, ERASMUS+. Jako Uczelnia współpracujemy naukowo z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą. Nasi Pracownicy prezentują wyniki prowadzonych badań na konferencjach krajowych i międzynarodowych, gdzie nie tylko mają status zgłaszających, ale coraz częściej są zapraszani jako goście honorowi, wygłaszający wykłady plenarne lub realizujący sympozja tematyczne. Dobry poziom prac naukowych jest doceniany między innymi przez publikowanie artykułów w prestiżowych czasopismach naukowych.

Możliwość spotkania się z Państwem podczas konferencji będzie doskonałą przestrzenią do wymiany doświadczeń naukowych. Korzystając z okazji spotkania konferencyjnego, zachęcam Państwa do poznania naszej oferty edukacyjnej Lubelskiej Akademii WSEI - www.wsei.lublin.pl.

Z wyrazami szacunku

*mgr Teresa Bogacka
Kanclerz Lubelskiej Akademii WSEI*

Drodzy Goście,

I Interdyscyplinarna Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Wspieranie różnorodności psychicznej w warunkach transformującego się świata*, organizowana w dniu 28 listopada 2023 r. w Lublinie przez Lubelską Akademię WSEI, to wyjątkowe spotkanie przedstawicieli środowiska naukowego z różnych dyscyplin naukowych zarówno z Polski, jak i z zagranicy oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W konferencji biorą udział psychologowie, pracownicy ochrony zdrowia, nauczyciele i pedagodzy szkolni oraz przedstawiciele placówek psychologiczno-pedagogicznych.

Celem konferencji jest przede wszystkim wzmocnienie wielopłaszczyznowej współpracy środowiska praktyków i ośrodków naukowych w sprawach dotyczących tematyki związanej z różnorodnością psychiczną człowieka i jego mechanizmami adaptacyjnymi na zmieniające się warunki otoczenia takie jak np. Pandemia COVID-19, wojna w Ukrainie (2014, 2022) oraz wiele innych wydarzeń, których doświadcza człowiek i które mają na niego istotny wpływ.

Jesteśmy przekonani, że konferencja stanowi doskonałą okazję do twórczej wymiany poglądów, wiedzy i doświadczeń. Życzymy Państwu ciekawych dyskusji, inspirujących do dalszych badań oraz podejmowania inicjatyw na rzecz wspierania drugiego człowieka w adaptacji do zmieniających się warunków otaczającego go świata.

Z wyrazami szacunku

prof. dr hab. Marek Opielak
Rektor Lubelskiej Akademii WSEI

Drodzy Goście,

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

W imieniu Władz Lubelskiej Akademii WSEI oraz Komitetu Naukowo-Organizacyjnego witamy Państwa na I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej: *WSPIERANIE RÓŻNORODNOŚCI PSYCHICZNEJ W WARUNKACH TRANSFORMUJĄCEGO SIĘ ŚWIATA.*

Pandemia COVID-19, wojny w Ukrainie (2014, 2022), globalny kryzys energetyczny i jego konsekwencje dla gospodarki, problemy klimatyczne i ekologiczne ale także realizowany w niezwykłym tempie i na niespotykaną dotąd skalę, rozwój nowoczesnych technologii i sztucznej inteligencji a także wiele innych wydarzeń, związanych z indywidualnym losem każdego człowieka – to wszystko buduje naszą psychiczną różnorodność. Niektóre z tych doświadczeń mogą stać się cennym zasobem, podczas gdy inne mogą przekształcić się w dysfunkcyjne wzorce i utrzymywać się przez wiele lat.

Różnorodność psychiczna obejmuje unikalne kombinacje genotypowe (biologiczne wzorce) i fenotypowe (ekosystemowe wzorce). Nie bez znaczenia jest upływ czasu (chronosystem) i następujące wraz z nim zmiany i przemiany historyczno-ewolucyjne. Różnimy się więc od siebie, sprzed doświadczonych wydarzeń. Różnimy się też między sobą, bo wydarzenia dotyczą poszczególnych ludzi w niejednakowy sposób, i też poszczególne osoby w niejednakowy sposób je przeżywają.

Jako organizatorzy konferencji chcemy zainicjować dyskusje włączające specjalistów różnych dyscyplin. Będziemy próbowali zastanowić się nad konsekwencjami, jakie przynoszą i będą przynosiły wydarzenia, których doświadczamy. Chcemy z Państwem rozmawiać o tym, na jakie obszary naszego życia i w jaki sposób będą wpływały doświadczenia ostatnich lat oraz jak bardzo różnią się nasze mechanizmy adaptacyjne i co z tego może wynikać dla jakości życia.

Szczególnością wrażliwość na procesy adaptacyjne wobec dziejących się zmian wykazują dzieci i młodzież, dlatego to ich problemom chcemy dedykować organizowaną Konferencję. Zadaniem i wyzwaniem dla naukowców jest obserwowanie, badanie zmian, ale szczególnym zadaniem badaczy

psychologów, pedagogów i przedstawicieli zawodów medycznych jest podejmowanie działań wspierających prawidłowy rozwój, podnoszących jakość życia, a także przeciwdziałanie nieprawidłowościom, które mogą zaburzać prawidłowy przebieg rozwoju.

Zapraszając na I Ogólnopolską Konferencję: WSPIERANIE RÓŻNORODNOŚCI PSYCHICZNEJ W WARUNKACH TRANSFORMUJĄCEGO SIĘ ŚWIATA, chcemy zachęcić Państwa do wspólnego przyglądania się wzorcom rozwoju, jakich doświadczamy na skutek przemian zachodzących we współczesnym świecie. Chcemy wspólnie z Wami podjąć się identyfikacji ich mechanizmów zarówno adaptacyjnych, jak i destrukcyjnych. W końcu chcemy z Wami pomagać w poszukiwaniu skutecznych sposobów wspierania ludzi w ich rozwoju.

Życzymy udanej konferencji.

Dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. WSEI
katarzyna.markiewicz@wsei.lublin.pl
Lubelska Akademia WSEI

**Zapraszamy do publikowania referatów
w Wydawnictwie Naukowym Innovatio Press
Lubelskiej Akademii WSEI**

Wydawnictwo Naukowe „Innovatio Press” zaprasza Państwa do zapoznania się z ofertą wydawniczą wspierającą niezależnych autorów – zarówno doświadczonych, jak i początkujących pracowników nauki.

Poniższa oferta stanowi propozycję wydania pokonferencyjnej monografii pt. „Wspieranie różnorodności psychicznej w warunkach transformującego się świata”. Mając na uwadze okres wzmożonej pracy, w szczególności w związku ze zbliżającą się ewaluacją działalności naukowej, zachęcamy Państwa do publikowania w naszym Wydawnictwie, które szybko i z zachowaniem najwyższych standardów wyda Państwa referat.

„Innovatio Press” to wydawnictwo z tradycjami akademickimi, które od blisko 15 lat wydaje publikacje zwarte, czasopisma oraz serie wydawnicze z obszaru nauk społecznych, technicznych i nauk o zdrowiu. Poziom wydawanych publikacji został doceniony przez MEiN, które umieściło „Innovatio Press” w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe na poziomie I (80 pkt.) Dbamy o najwyższą jakość redakcyjną i edytorską wszystkich wydawanych przez nas książek, dlatego współpracujemy tylko ze sprawdzonymi recenzentami, edytorami i drukarniami.

Zapraszamy do współpracy i poznania naszej oferty wydawniczej www.wydawnictwo.wsei.eu

Z poważaniem

*mgr Ewa Golec
Sekretarz Wydawnictwa Innovatio Press*

Komitet naukowo-organizacyjny w składzie:

dr hab Katarzyna Markiewicz, prof WSEI - Przewodnicząca Komitetu Naukowego

mgr Ewa Golec - Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego

dr Zbigniew Orzeł, Dziekan Wydziału Nauk o Człowieku

prof dr hab. Bożydar Kaczmarek

dr hab. Zbigniew Gaś, prof. WSEI

dr hab. Wioletta Tuszyńska-Bogucka, prof. WSEI

dr Małgorzata Artymiak

dr Monika Baryła-Matejczuk, prof. WSEI

dr Grzegorz Kata

dr Jacek Łukasiewicz

dr Marta Pawelec

dr Robert Porzak, prof. WSEI

dr Wiesław Poleszak, prof. WSEI

dr Małgorzata Sitarczyk

dr Marcin Stencel

mgr Anna Królik

mgr Aneta Małocha

mgr Mateusz Świętochowski

SPIS TREŚCI

01	PROGRAM	13
02	WYKŁADY	16
03	PANEL DYSKUSYJNY	19
04	WARSZTATY	21
05	SESJE TEMATYCZNE	22
	Sesja tematyczna 1: Wyzwania rozwojowe w biegu życia w kontekście współczesnych przemian	22
	Sesja tematyczna 2: Funkcjonowanie dzieci, młodzieży i osób dorosłych w kontekście zdarzeń nienormalnych pandemii i wojny (online)	26
	Sesja tematyczna 3: Wspieranie zdolności i twórczości we współczesnej rzeczywistości społecznej	30
	Sesja tematyczna 4: Psychoprofilaktyka i terapia: nowe problemy – nowe wyzwania dla specjalistów	34
06	SESJA PLAKATOWA	36

PROGRAM

8.00 -10.00	REJESTRACJA UCZESTNIKÓW		
10.00 -10.15	OTWARCIE KONFERENCJI		Aula E
	WYKŁAD PLENARNY 1:		
10.15-11.00	Profilaktyka depresji i samobójstw na przykładzie współpracy z Europejskim Sojuszem Przeciw Depresji - okiem psychiatrii praktyka	Dr n. med. Marlena Sokół-Szawłowska	Aula E
	WYKŁAD PLENARNY 2:		
11.05-11.50	Optimistic beliefs about the future of Ukrainian youth in crisis times	Dr Lidiya Oryshchyn-Buzhdyhan	Aula E
	WYKŁAD PLENARNY 3:		
11.55-12.40	Education and Change: A World of Difference - Tackling Inclusion in Schools	Prof. Rosemary Sage	Aula E
	PANEL DYSKUSYJNY:		
12.50-13.30	Kondycja psychiczna i kierunki wsparcia dzieci i młodzieży po pandemii Covid-19	Gospodarz panelu: dr Wiesław Poleszak, prof. WSEI	Aula E
13.40-14.25	OBIAD, LUNCH		Sala C308
	WARSZTAT 1:		
14.30-15.15	Zróżnicowana wrażliwość na bodźce: wsparcie osób wysoko wrażliwych na przestrzeni życia	Warsztat poprowadzi: dr Monika Baryła-Matejczuk, prof. WSEI	Sala C109

14.30-15.15 SESJE DYSKUSYJNE 1 i 2

Sesja 1

Wyzwania rozwojowe w biegu życia w kontekście współczesnych przemian

Sesję poprowadzi:
dr hab. Elżbieta Rydz, prof.
KUL

Sala C110

Referaty

Kata Grzegorz, Poleszak Wiesław:

Wsparcie uczniów polskich szkół podstawowych pochodzących z Ukrainy – relacja między objawami kryzysu psychicznego a zachowaniami ryzykownymi przy moderującej roli zaangażowania rówieśniczego

Odachowska-Rogalska Ewa, Kruk-Rogucka Magdalena:

Ekspozycja na bodźce skojarzone z traumą a psychospołeczne funkcjonowanie rodziców i dzieci w obliczu wojny w Ukrainie

Odachowska-Rogalska Ewa, Siedler Agnieszka:

Funkcjonowanie rodziców a ocena funkcjonowania dzieci w okresie pandemii Covid-19

Siedler Agnieszka:

Pandemia COVID-19 a objawy depresji wśród młodzieży z cechami ASD

Talewski Maciej:

Wychowanie do heroizmu. Analiza czynników ryzyka na podstawie badań własnych

Sesja 2

Funkcjonowanie dzieci, młodzieży i osób dorosłych w kontekście zdarzeń nienormalnych pandemii i wojny

Sesję poprowadzą:
dr Katarzyna Tomaszek,
dr Agnieszka Muchacka,
Uniwersytet Rzeszowski

Online

C108

Referaty

Komorowska Kamilla, Wolska Aleksandra:

Ocena zdrowia psychicznego studentów na podstawie kwestionariusza GHQ-28 Davida Goldberga

Osiński Marcin:

Empatia, poczucie samoskuteczności i kompetencje interpersonalne osób pomagających uchodźcom z Ukrainy

Tomaszek Katarzyna, Cymerman-Muchacka Agnieszka:

Zachowania związane z przejadaniem się jako forma radzenia sobie z wypaleniem szkolnym i utratą dobrostanu psychicznego przez uczniów podczas pandemii Covid-19

Twardosz Natalia:

„Teachers drop-out!” - o doświadczeniach i perspektywie nauczycieli odchodzących z zawodu

15.15-16.00	SESJE DYSKUSYJNE 3 i 4		
Sesja 3	Wspieranie zdolności i twórczości we współczesnej rzeczywistości społecznej	Sesję poprowadzi: dr hab. Małgorzata Kuśpit, Prof. UMCS	Sala C109
Referaty			
Bissinger-Ćwierz Urszula: Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne CEA a wsparcie uczniów uzdolnionych artystycznie			
Dudka Mateusz: Osobowościowe składniki wybitnych zdolności językowych. Przypadek 32-języcznego mężczyzny			
Sterlus Marta: Nonkonformizm konstruktywny i pozorny w kontekście personalnej aktywności emancypacyjnej			
Wojtanowicz-Janusz Barbara: Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności scenicznej uczniów szkół muzycznych			
Sesja 4 z częścią warsztatową:	Psychoprofilaktyka i terapia: nowe problemy – nowe wyzwania dla specjalistów	Sesję poprowadzi: dr hab. Wioletta Tuszyńska- -Bogucka, prof. Akademii WSEI	Sala C110
WARSZTAT 2:			
	Zaburzenia neurorozwojowe - perspektywa dia- gnostyczna i terapeutyczna	mgr Karolina Domańska	Sala C110
9.00-16.00	SESJA PLAKATOWA		
16.15	ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI		Aula E

WYKŁADY

Dr n. med. Marlena Sokół-Szawłowska | Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie | Warszawa | Polska

Profilaktyka depresji i samobójstw na przykładzie współpracy z Europejskim Sojuszem Przeciw Depresji – okiem psychiatri praktyka

Dr n. med. Marlena Sokół – Szawłowska, specjalistka psychiatria z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, doświadczony lekarz psychiatri. Jest autorką licznych publikacji poświęconych różnorodnym zagadnieniom z dziedziny psychiatrii, psychologii, organizacji psychiatrycznej opieki zdrowotnej w Polsce i innych krajach. Jest autorką kilku książek Wydawnictwa IPiN poświęconych m.in. depresji, profilaktyce samobójstw, chorobie afektywnej dwubiegunowej i wypaleniu zawodowemu. Jej ulubionym obszarem w pracy klinicznej jest leczenie i szeroka psychoedukacja w zaburzeniach afektywnych. Kilka lat temu jako pierwszy specjalista w Polsce nawiązała współpracę z Europejskim Sojuszem Przeciw Depresji (EAAD). To zaowocowało implementacją międzynarodowych strategii profilaktyki depresji oraz zachowań samobójczych w postaci m.in. szkoleń dla wielu grup zawodowych (lekarzy rodzinnych, służb mundurowych, osób konsekrowanych, urzędników, nauczycieli i psychologów). Aktualnie bierze udział w badaniach naukowych nad zastosowaniem sztucznej inteligencji w aplikacji mobilnej dla pacjentów z zaburzeniami afektywnymi.

e-mail: marlenasokolsz@gmail.com

Słowa kluczowe: depresja, samobójstwa, profilaktyka, Europejski Sojusz Przeciw Depresji (EAAD)

Abstrakt

Wykład wprowadza do historii powstania i działania Europejskiego Sojuszu Przeciw Depresji (EAAD-European Alliance Against Depression). Opisuje działania tej organizacji w Polsce na przestrzeni kilku ostatnich lat. Podsumowuje ogólne i szczegółowe cele działania w polskim systemie opieki psychiatrycznej m.in. w ramach Centrów Zdrowia Psychicznego. Przedstawiono w nim przykład realizacji szerokich szkoleń dla różnych grup zawodowych w dzielnicy Mokotów w ramach współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii. Szkolenia o przeciwdziałaniu depresji i samobójstwom były dedykowane grupom zawodowym, które stanowią czasem kluczowe ogniwo w przekierowaniu osób w kryzysie psychicznym do specjalisty tj. lekarzy rodzinnych, służb mundurowych, osób konsekrowanych, pracowników socjalnych, nauczycieli).

Dr Lidiya Oryshchyn-Buzhdyhan | Associate Professor | Department Theoretical and Applied Psychology | Lviv Polytechnic National University | Ukraine

Optimistic beliefs about the future of Ukrainian youth in crisis times

Dr Lidiya Oryshchyn-Buzhdyhan works at L'viv Polytechnic National University as associative professor, in the Psychology Department. Designed and taught both practical and theoretical courses: psychodiagnostics (psychological diagnosis) and design of psychological research.

She published articles in international journals. Had experience in organizing and psychological coaching at a summer camp for children from the military intervention region „Together with Ukraine” in 2015.

Main research interests related to optimistic biases; procrastination; environmental psychology, risk decision psychology, stress and coping mechanisms, and adolescent psychology.

e-mail:

lida.oryshchyn@gmail.com

Słowa kluczowe:

Optimistic approach, life satisfaction, Ukrainian Youth, believes about future, comparative analyses

Abstrakt:

The Ukrainian crisis and its possible afterwards

The current situation in Ukraine is very uncertain and critical for all citizens. The crisis came in most life spheres: social, political, economic etc. This multi-crisis was caused by the war which happened in Ukraine. The current Ukrainian situation could intensify negative feelings by people who live in this society. Stressful feelings, anxiety, fear for life, family, and friends could increase and become deeper. At the same time, this critical situation could also stimulate psychological defence and activate a psychological growth mechanism.

Optimistic beliefs as a psychological coping mechanism

An optimistic approach to life helps people have a better orientation (understanding) in external uncertain circumstances for Youth. It also could be used as a coping mechanism in stressful situations, could stimulate building plans for the future, and could motivate people to achieve personal goals.

Optimism about the future is one of the most important factors in personal growth. It could stimulate a person to set high, even non-realistic and risky goals (Stoddard, Zimmerman, & Bauermeister, 2011).

Positive beliefs about the future increase positive self-acceptation and cause underevaluation the probability of negative life events happening. Optimistic beliefs about the future demonstrate wishful thinking and maintain favouritism in future vision (Kim, & Hancock, 2015).

Optimistic beliefs about the future of Ukrainian youth in crisis times

Previous research shows that young participants tended to demonstrate unrealistic optimistic beliefs about the future: it gave a high possibility to positive evaluated future events and, at the same time, gave a low possibility to negative evaluated future events. Also, previous research showed that respondents were more optimistic about the youth generation's future in 2014 compared to 2015. The same situation was with Ukraine's future vision: respondents in 2014 were more optimistic compared to 2015. Respondents were more preventing (predicted fewer negative events) about future of the generation in 2016 and more promoting (predicted more positive events) about future of the generation in 2017. Optimism about Ukraine's future decreased during 2016-2017.

Current research analysed the main perspective of an optimistic future vision at personal, generation and country levels for Ukrainian Youth in 2023. The main psychological predictors for life satisfaction and optimistic future vision were described.

Professor Rosemary Sage | London University | London | UK

Education and Change: A World of Difference - Tackling Inclusion in Schools

Professor Rosemary Sage is a British professor of Communication in Education with a focus on psycholinguistics, special educational needs and professional development.

Professor Sage is a qualified speech and language pathologist, psychologist and teacher and former Dean at the College of Teachers. She has been Director of Speech and Language Services in Leicester/Leicestershire; a Teacher in Primary and Secondary schools; Senior Language Advisor to an Education Authority; an Academic in 4 universities – Head of Department and Professor of Communication at Liverpool/Liverpool Hope and a visiting Professor in Cuba and Japan. Rosemary was on the Queen's Panel for Education and Industry Awards and the Lord Chancellor's Advisory Committee for the Judiciary. She was a founder member

of the Children's Legal Panel and expert witness in Educational appeals and has sat on Parliamentary committees for Medicine and Education, the Teaching of Science and Inclusion of Students with Special Needs. Recently, she led the first group at the College of Teachers (TCOT), completing Doctorates by Professional Record (Doctoral Fellow of the College of Teachers – DFCOT).

e-mail: rjwsage@gmail.com

Keywords: Speech, language, communication, cognition, education, continual professional development

Abstract

In the 21st Century, Artificial Intelligence is implementing workplace routines, which have taken up to 75% of employee time. Traditionally, education has focussed on preparing students to be compliant workers able to follow instructions, but new jobs demand more creators, requiring higher levels of thinking and communication. World studies show that people are not gaining the necessary competencies required for future employment, attributed to technology now the preferred way of communicating rather than direct talk to extend ideas. This is a wake-up call for education to encourage personal and practical application of knowledge for the interdisciplinary team approaches becoming more common to solve global problems. This presentation evolves from a pilot study in Academy schools in the British Midlands. They show low levels of narrative language and thinking compared with similar studies conducted 20 years ago. However, focus on talking activities in schools over the academic year 2022-23 indicated significant improvement in narrative talk and thinking ability when re-tested. Large immigrant groups are now in education at all levels, who retain their own language at home, but are instructed in the host one, which can create misunderstandings and misinterpretations of communication in communities. This aspect must have more focus, which starts with understanding ourselves and how we deal with what is communicated to us and how we deliver it to others. The presentation focuses on this process, with fun activities to be carried out in the session in order to grasp the issue. This is vital in a world where people absorb much information from online technology. Studies following the pandemic, when online teaching became common, found that only 8% of students found this satisfactory for many reasons, but an important one was the way content was presented. This session hopes to remedy this problem, with greater knowledge of ourselves as transmitters of information. I hope you enjoy it!

PANEL DYSKUSYJNY

Gospodarz Panelu: dr Wiesław Poleszak, prof WSEI | Instytut Psychologii i Nauk o Zdrowiu | Lubelska Akademia WSEI | Lublin | Polska

Kondycja psychiczna i kierunki wsparcia dzieci i młodzieży po pandemii Covid-19

Dr Wiesław Poleszak – psycholog, profesor w Pracowni Psychoprofilaktyki i Pomocy Psychologicznej na wydziale Nauk o Człowieku w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie; certyfikowany trener Instytutu Konsultantów Europejskich; wykładowca i trener w ramach studiów podyplomowych z psychoprofilaktyki i profilaktyki uzależnień (UMCS, UKSW, SWPS, UJ). Psychoterapeuta (Psychoterapia Gestalt, EFT) specjalizujący się w pracy z dziećmi i młodzieżą. Naukowo zajmuje się profilaktyką zachowań problemowych, edukacją, wsparciem oraz rozwojem dzieci i młodzieży. Były wicedyrektor Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie. Ekspert MEiN, PARPA, Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i ORE w zakresie wychowania i psychoprofilaktyki.

Obszar zainteresowań naukowo-badawczych to psychoprofilaktyka zachowań problemowych, psychologia wychowawcza oraz wsparcie i pomoc psychologiczna, a także psychoterapia. Dodatkowym obszarem

badawczym jest zarządzanie zespołem i wysoka wrażliwość. Autor i współautor narzędzi psychometrycznych lub ich adaptacji, m.in. skali impulsywności, testu ciekawości poznawczej, skali kompetencji społeczno-emocjonalnych dla dzieci, Testu Uzdolnień Wielorakich, ankiet badania zapotrzebowania na działania wychowawczo-profilaktyczne w szkołach.

Autor dwóch monografii, redaktor sześciu publikacji zbiorowych oraz autor lub współautor blisko 80 artykułów naukowych lub rozdziałów w książkach. Koordynator merytoryczny dwóch projektów naukowo-badawczych realizowanych na zlecenie MEiN.

Ekspert w kilkunastu projektach naukowych realizowanych we współpracy z pracownikami naukowymi z UAM, UJ, UW.

e-mail: Wieslaw.Poleszak@wsei.lublin.pl

Uczestnicy panelu

Dr Grzegorz Kata

Akademia WSEI | Lublin |
grzesiek.kata@gmail.com

Dr Monika Baryła-Matejczuk,
prof. Akademii WSEI

Akademia WSEI | Lublin |
monika.baryla@wsei.lublin.pl

Dr Piotr Szczukiewicz

Uniwersytet Jana Kochanowskiego | Kielce |
piotr.szczukiewicz@wp.pl

Słowa kluczowe:

Kryzys psychiczny, psychoprofilaktyka, pomoc psychologiczna, wsparcie dzieci i młodzieży, pandemia Covid-19

Abstrakt:

Dane mówiące o stanie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży dostarczają wielu niepokojących informacji. W dwóch ostatnich latach obserwujemy znaczne pogorszenie się kondycji psychicznej uczniów. Znaczące zmiany należy łączyć z okresem pandemii i zdalnym nauczaniem. Do twardych wskaźników mówiących o pogorszeniu się zdrowia psychicznego młodych osób należą próby samobójcze i hospitalizacje dzieci i młodzieży. Według danych Komendy Głównej Policji w roku 2017 było 730 prób samobójczych i 116 zamachów na życie w środowisku dzieci i młodzieży. Z kolei, w 2022 roku prób samobójczych było już 1715 (bez danych z listopada i grudnia). Wzrost prób samobójczych jest niemal dwukrotny. Wzrosły też zamachy na własne życie. Z kolei, z danych NFZ wynika, że w roku 2020 z pomocy psychiatrycznej korzystało 52737 młodych ludzi do lat 13 i 53183 młodzieży powyżej 13 roku życia. Natomiast, w porównywalnym okresie roku 2022, z tych samych świadczeń skorzystało odpowiednio 103578 i 127118 młodych ludzi. Wzrost jest dwukrotny, a warto pamiętać, że to nie wszystkie przypadki, tylko z placówek publicznych.

W panelu dyskusyjnym odniesiemy się do aktualnych danych na temat kondycji psychicznej dzieci i młodzieży, co będzie punktem wyjścia do dyskusji na temat przyczyn i kierunków wsparcia młodych ludzi. Postaramy się zidentyfikować grupy najbardziej zagrożone i szczególnie potrzebujące wsparcia. Poszukamy też kierunków działań, które umożliwiłyby dostarczyć wsparcia dzieciom i młodzieży. Problem zostanie naświetlony poprzez zaangażowanie do dyskusji cenionych naukowców, a jednocześnie praktyków, zajmujących się psychoprophylaktyką, wsparciem psychologicznym i psychoterapią.

WARSZTATY

Warsztat poprowadzi: dr Monika Baryła-Matejczuk, prof WSEI | Instytut Psychologii i Nauk o Zdrowiu
| Lubelska Akademia WSEI | Lublin | Polska

Zróznicowana wrażliwość na bodźce: wsparcie osób wysoko wrażliwych na przestrzeni życia

Psycholog, terapeuta. Profesor uczelni w Lubelskiej Akademii WSEI. Absolwentka kursu Terapii Zorientowanej na Emocje (I i II poziom). Trener i psychoedukator Ośrodka Rozwoju Człowieka i Psychoedukacji Fundacji „Masz Szansę”, trener kompetencji zawodowych (Competence and talent assessment in SMEs), trener z zakresu wykorzystania metodologii “Learning from Analogies”.

Jest realizatorką i autorką koncepcji projektów: „High sensitivity – Innovative Module in Human Sciences/ Wysoka Wrażliwość – innowacyjny moduł w naukach o człowieku”, „E-MOTION. Potencjał wysokiej wrażliwości”, a także „PRO-MOTION. Sensitive Career Management/ PRO-MOTION. Zarządzanie karierą osób wysoko wrażliwych”.

W pracy koncentruje się na zasobach człowieka, jego potencjale, potrzebach i możliwościach, stara się zrozumieć i wesprzeć w realizacji zamierzeń i planów. Jej zawodowe zainteresowania to psychoprofilaktyka, funkcjonowanie i rozwój osobisty i zawodowy nauczycieli, a przede wszystkim tematyka wrażliwości przetwarzania sensorycznego (tak zwana wysoka wrażliwość). Opracowała wraz z zespołem polską adaptację

skal: Highly Sensitive Person i Highly Sensitive Child, Wrażliwość przetwarzania sensorycznego u dzieci w wieku przedszkolnym i u dzieci w młodszym wieku szkolnym.

Słowa kluczowe:

wrażliwość środowiskowa, wysoka wrażliwość, wrażliwość przetwarzania sensorycznego, cykl życia

Abstrakt:

Dotychczas prowadzone badania potwierdzają, że osoby wysoko wrażliwe przetwarzają informacje i bodźce płynące z otoczenia intensywniej i głębiej. Osoby te są bardziej wrażliwe zarówno na pozytywne, jak i negatywne doświadczenia. W związku z tym szybciej mogą stać się przytłoczone, zmęczone czy rozdrażnione. Wysoko wrażliwe dzieci w sytuacjach ze zbyt dużą ilością bodźców przyjmują zachowania mylone z nadpobudliwością, deficytami koncentracji uwagi czy zaburzeniami przetwarzania sensorycznego. Możliwości adaptacyjne związane są także w dużej mierze z wrażliwością na bodźce płynące ze środowiska, w związku z tym na przestrzeni życia ludzie różnie reagować będą na napotykaną trudności i rozwojowe wyzwania. W czasie szkolenia przedstawione zostaną podstawowe pojęcia związane z tzw. *wysoką wrażliwością* – to czym ona jest i czym nie jest oraz zostaną wyjaśnione kontrowersje związane ze stosowaniem tego określenia. Uczestnicy będą mieli możliwość zapoznania ze sposobem oceny wrażliwości u dzieci, młodzieży i dorosłych, poznają dostępne metody identyfikacji cechy i specyfikę rozwoju dzieci wrażliwych, a także wsparcia osób wysoko wrażliwych na przestrzeni życia. Wyjaśnione zostaną podstawowe pojęcia związanych z wrażliwością, przybliżone doniesienia z aktualnych badań. Przede wszystkim jednak uczestnicy będą mieli możliwość prześledzenia sposobów i metod wsparcia osób wysoko wrażliwych od niemowlęctwa do dorosłości. Zapraszamy do udziału wszystkich, którzy na co dzień zajmujące się wsparciem dzieci, młodzieży, dorosłych, a także osoby, których ciekawość poznawcza kieruje w stronę rozumienia znaczenia zróżnicowanej wrażliwości na bodźce w cyklu życia.

SESJE TEMATYCZNE

Sesja tematyczna 1: • Wyzwania rozwojowe w biegu życia w kontekście współczesnych przemian

Sesję poprowadzi: **dr hab. Elżbieta Rydz**, prof. KUL | Instytut Psychologii | Wydział Nauk Społecznych | KUL | Lublin | Polska

Absolwentka psychologii KUL. W 1999 r. uzyskała stopień doktora psychologii, w 2014 stopień doktora habilitowanego. *Pełni funkcję kierownika Katedry Psychologii Rozwojowej KUL. W latach 2007-2023 była członkiem zarządu Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka.*

Autorka monografii i artykułów naukowych z zakresu rozwoju człowieka w biegu życia, szczególnie w obszarze badań nad uwarunkowaniami i funkcjami religijności w rozwoju młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów.

Prowadzi badania nad tożsamością religijną oraz psychologiczną gotowością do wejścia w dialog z osobami innego wyznania w społeczeństwie zróżnicowanym religijnie.

Prodziekan do spraw studenckich

e-mail

elzbieta.rydz@kul.lublin.pl

Słowa kluczowe:

zadania i wyzwania rozwojowe, rozwój w biegu życia od dzieciństwa do późnej dorosłości, konteksty rozwoju

Abstrakt:

Zgodnie z założeniami psychologii rozwoju psychicznego człowieka w nurcie life-span, badania nad poszukiwaniem prawidłowości rozwojowych w biegu życia powinny być prowadzone z uwzględnieniem szerokiego spektrum czynników wewnętrznych, a także uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, kulturowych i historycznych, mogących modyfikować indywidualne ścieżki rozwoju. Badacze rozwoju poszukują ponadto normatywnych i nienormatywnych zdarzeń życiowych kształtujących niepowtarzalne trajektorie życiowe. Sesja poświęcona jest prezentacji wyników badań i wymianie refleksji naukowych na temat rozwoju osób w różnym wieku w kontekście współczesnych przemian, wyzwań i zagrożeń psychospołecznych. Dotychczasowa wiedza na temat zadań rozwojowych pozwala wyróżnić kluczowe obszary zmian, zachodzących w jednostce żyjącej w świecie, a mianowicie: zmiany biologiczne, dojrzewanie psychiczne, podejmowanie coraz bardziej złożonych i odpowiedzialnych ról społecznych w obszarze rodzinnym, pozarodzinnym, zawodowym i obywatelskim. Realizacja zadań rozwojowych, stawianie celów życiowych i podejmowanie adekwatnych decyzji są ściśle powiązane z aktualnymi prototypami społeczno-kulturowymi. W referatach pojawią się wybrane aspekty badań nad współczesnymi wyzwaniami stojącymi przez jednostką.

Wsparcie uczniów polskich szkół podstawowych pochodzących z Ukrainy – relacja między objawami kryzysu psychicznego a zachowaniami ryzykownymi przy moderującej roli zaangażowania rówieśniczego

Kata Grzegorz Lubelska Akademia WSEI
Poleszak Wiesław Lubelska Akademia WSEI
Słowa kluczowe Zachowania ryzykowne; kryzys psychiczny; wsparcie rówieśnicze

Abstrakt

Referat dotyczy funkcjonowania uczniów klas 7-8 szkół podstawowych, dla których krajem pochodzenia jest Ukraina. Działania wojenne, które objęły kraj naszych sąsiadów, są potencjalnym źródłem kryzysu psychicznego dla młodzieży przebywającej w Polsce. W referacie opisane zostaną najczęstsze objawy kryzysu towarzyszące uczniom w relacji do zachowań ryzykownych, którą mogą być następstwem przeżywanych trudności. Uwaga zwrócona zostanie również na istotne źródło wsparcia uczniów, jakim jest grupa rówieśnicza. Poziom zaangażowania w relacje rówieśnicze zostanie przedstawiony jako moderator relacji między kryzysem a zachowaniami ryzykownymi.

Ekspozycja na bodźce skojarzone z traumą a psychospołeczne funkcjonowanie rodziców i dzieci w obliczu wojny w Ukrainie

Odachowska-Rogalska Ewa Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
Kruk-Rogucka Magdalena Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
Słowa kluczowe trauma wojenna, zaburzenia lękowe, zaburzenia nastroju, Ukraina, ekspozycja na bodźce, uchodźcy

Abstrakt

Obrazy wojny, przedstawiane szczególnie na początku działań w Ukrainie, stały się przyczyną powszechnego niepokoju także wśród Polaków. Lęk rodziców, a także niejednokrotnie drastyczne sceny z zachodniej granicy, Uchodźcy z Ukrainy, narażeni na silny stres i nierzadko doświadczenia traumatyczne, trafili do polskich szkół, domów i miejsc pracy.

Trauma jest zazwyczaj charakteryzowana jako stan funkcjonujący na poziomie indywidualnym, ale coraz więcej badań wykazuje, że społeczności, które przeżywają traumatyczne wydarzenia, takie jak długotrwały konflikt zbrojny, cierpią z powodu negatywnych skutków, które mogą obejmować pokolenia. W radzeniu sobie z traumatycznymi doświadczeniami w przypadku dzieci istotne znaczenia mają czynniki takie, jak zdrowie psychiczne rodziców, separacja od opiekunów oraz ubóstwo lub inne ograniczenia zasobów (Briere, Scott, 2010). Nadmierny lęk rodziców stanowi podstawę kształtowania się zaburzeń nastroju u dzieci (Ćwikliński, 2021), a powtarzające się we wczesnych okresach życia urazy psychiczne mogą zakłócać normalny rozwój psycho-biologiczny. Doświadczenie traumy może prowadzić do zaburzeń nastroju, zachowania, zaburzeń jedzenia, snu lub przemoc wobec innych, a także zachowań autodestrukcyjnych, jak samobójstwa i samookaleczania.

Niniejsze badanie przeprowadzono na przełomie marca i kwietnia 2022 r., za pomocą internetu. Ankiety zostały wysłane do dyrektorów szkół podstawowych w całej Polsce, były także dostępne w mediach społecznościowych. Próba badawcza obejmowała rodziców dzieci w wieku 3-19 lat z całej Polski (N = 438; M = 9,00; SD = 3,80). Analiza korelacji Spearmana wykazała, że istnieje szereg związków pomiędzy zmiennymi. Lęk separacyjny u dzieci wiązał się z gorszym funkcjonowaniem dziecka i rodziny. Ponadto, częstsza ekspozycja na treści o wojnie i poszukiwanie przez rodzica informacji związanych z wojną w Ukrainie związana była z nasileniem objawów depresyjnych i lęku u rodzica, a także większym zaangażowaniem dziecka w poszukiwanie na ten temat informacji oraz ich przeżywaniem (np. w snach/ zabawach). Czynne angażowanie się rodziców w działania pomocowe osobom z Ukrainy (np. pomoc finansowa/ rzeczowa/ w transporcie lub zapewnienie noclegu) miała związek z gorszą oceną sfery rodzinnej oraz funkcjonowania dziecka (emocjonalnego, społecznego i szkolnego). Wsparcie emocjonalne rodziców może mieć bezpośredni wpływ na funkcjonowanie dzieci w sferze poznawczej i emocjonalnej. Zdecydowana większość rodziców (89%) wskazuje na potrzebę zorganizowania w szkołach pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla dzieci w związku z sytuacją w Ukrainie.

Rodzice w większości (92%) są pozytywnie nastawieni do włączania dzieci uchodźców z Ukrainy do polskich szkół.

Funkcjonowanie rodziców a ocena funkcjonowania dzieci w okresie pandemii Covid-19

Odachowska-Rogalska Ewa Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Siedler Agnieszka Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Słowa kluczowe pandemia, Covid-19, psychika dzieci, emocje rodziców

Abstrakt

W prezentowanym badaniu oceniano związek stanu emocjonalnego rodziców z funkcjonowaniem dzieci na poziomie rozwoju emocjonalnego, samokontroli, umiejętności szkolnych oraz lęku separacyjnego w okresie pandemii Covid-19. W przypadku rodziców analizie poddano samopoczucie, depresyjność, objawy lęku, rozdrażnienie oraz skłonności agresywne. Badanie przeprowadzono w grupie rodziców dzieci w wieku 6-10 lat (N=432). Badanie pokazało wiele istotnych zależności, których obraz wpisuje się w problemy psychiczne dzieci obserwowane w ostatnim czasie. Na tej podstawie można wyróżnić obszary oddziaływania zarówno w stosunku do rodziców, jak i dzieci.

Wychowanie do heroizmu. Analiza czynników ryzyka na podstawie badań własnych

Talewski Maciej Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II

Słowa kluczowe heroizm, psychopatia, wychowanie, osobowość

Abstract

Referat stanowi nawiązanie do teorii Davida Lykkena (1996), badań Scotta Lilienfelda i jego współpracowników (2006, 2013, 2017, 2018) oraz Projektu Bohaterskiej Wyobraźni Philipa Zimbardo (2007, 2009).

Hipoteza sformułowana przez D. Lykkena zakłada, że heroizm – podobnie jak psychopatia – może mieć takie same uwarunkowania osobowościowe. Według tego badacza, proces socjalizacji dziecka – w tym także występowanie błędów wychowawczych rodziców lub ich brak – decydują o prawdopodobieństwie wystąpienia u człowieka dorosłego zachowań antyspołecznych lub przeciwnie – postawy heroicznej. Scott Lilienfeld wraz ze współpracownikami idąc tym tropem, skonstruowali dwa kwestionariusze. Jeden służy do badania cech osobowości psychopatycznej, drugi – do badania częstotliwości zachowań heroicznych. W swoich analizach potwierdzili, że występuje związek korelacyjny między wynikami uzyskanymi w badaniach prowadzonych z zastosowaniem obu narzędzi.

Konkurencyjną koncepcję rozwinął Philip Zimbardo, który w Projekcie Bohaterskiej Wyobraźni postulował potrzebę kształtowania w młodych ludziach postawy heroicznej, pomagającej im przewyciężyć lęk przed odrzuceniem społecznym oraz przed poniesieniem kosztów własnych w sytuacji, kiedy inna osoba będzie w potrzebie albo oczekiwała na ich pomoc lub obronę.

Konfrontując ze sobą dwie powyższe koncepcje psychologiczne u autora zrodziło się pytanie o zasadność procesu wychowawczego zaproponowanego przez Zimbardo oraz o to, czy nie istnieje niebezpieczeństwo ukształtowanie cech osobowości innych niż zaplanowane.

W oparciu o przegląd publikacji wspomnianych badaczy, autor przeprowadził własne badanie kwestionariuszowe trzech grup osób: 1. spadochroniarzy, 2. instruktorów harcerskich oraz 3. przypadkowych ludzi (grupa kontrolna). Celem przygotowanego projektu było sprawdzenia czy osoby kształtowane w oparciu o etos bohatera (harcerze), rzeczywiście przejawiają cechy budzące niepokój.

Analiza uzyskanych wyników wykazała, że zarówno harcerze – grupa młodych ludzi, którzy ideowo wychowywani są do podejmowania czynów bohaterskich – jak również osoby z grupy kontrolnej, wykazywali istotnie niższy poziom heroizmu definiowanego w teorii Lilienfelda, niż spadochroniarze. Można zatem przypuszczać, iż osoby wychowywane do zachowań heroicznych w oparciu o swoistego rodzaju etos nie wpisują się w niepokojący model dostrzeżony przez amerykańskich badaczy.

Pandemia COVID-19 a objawy depresji wśród młodzieży z cechami ASD

Siedler Agnieszka

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie

Słowa kluczowe

Pandemia, depresja, spektrum autyzmu, adolescencja

Abstrakt

Wybuch pandemii COVID-19 stał się poważnym stresorem dla wielu osób, głównie z powodu izolacji społecznej. Badania dotyczące tego okresu wskazują na częstsze występowanie problemów ze zdrowiem psychicznym, w tym zaburzeń depresyjnych. W tym wystąpieniu przyjrzymy się temu, w jaki sposób ta konkretna sytuacja mogła wpłynąć na nastolatków, którzy wykazują cechy zaburzeń ze spektrum autyzmu (ASD). Przeprowadzono badanie, którego uczestnikami było 884 nastolatków w wieku od 15 do 19 lat. Całe badanie zostało przeprowadzone online. Każdy uczestnik wypełnił zestaw kwestionariuszy dotyczących depresji i zaburzeń ze spektrum autyzmu. Jego wyniki wskazują na to, że nastolatki większą liczbą cech ASD wykazują więcej objawów depresji w ogóle. Izolacja związana z pandemią COVID-19 miała istotny wpływ na stan psychiczny nastolatków, jednak w przypadku nastolatków z cechami ASD mógł on być mniej znaczący. miała mniejszy wpływ na osoby z cechami ASD. Dodatkowo w tej grupie, z objawami depresji korelował poziom trudności w zakresie teorii umysłu. Teoria umysłu związana była również ze zmianą nasilenia objawów depresji. Uzyskane wyniki wskazują, że u osób z większymi trudnościami w zakresie teorii umysłu rozwinęło się więcej objawów depresji w okresie izolacji, w porównaniu z okresem przed izolacją.

Sesja tematyczna 2 (online): • Funkcjonowanie d zięci, młodzieży i osób dorosłych w kontekście zdarzeń nienormalnych pandemii i wojny

Sesję poprowadzą:

dr Katarzyna Tomaszek | Instytut Psychologii | Uniwersytet Rzeszowski | Rzeszów |

dr Agnieszka Muchacka-Cymerman | Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej | Kraków |

Dr Katarzyna Tomaszek

e-mail

W badaniach naukowych analizuje zagadnienia z obszaru psychologii edukacyjnej, psychologii stresu oraz psychologii pozytywnej. Prowadzone dotychczas projekty badawcze obejmowały m.in. zjawisko alienacji młodzieży, zespół wypalenia szkolnego i akademickiego, zaangażowanie uczniów w aktywności szkolne oraz pozytywne emocje tj. wdzięczność, pokora, empatia

ktomaszek@ur.edu.pl

Dr Agnieszka Cymerman-
-Muchacka

e-mail

Psycholog i pedagog, posiada kwalifikacje psychoterapeuty w nurcie psychodynamicznym, terapeuty w zakresie zaburzeń zachowania oraz doświadczenie w pracy z amerykańskimi uczniami przejawiającymi trudności w uczeniu się. Specjalizuje się w diagnozie oraz terapii dzieci i młodzieży zmagającej się m.in. z lękiem szkolnym, zaburzeniami odżywiania oraz depresją. Zainteresowania naukowo – badawcze koncentrują się wokół profesjonalizmu nauczycieli a także wypalenia szkolnego i zawodowego. Jest autorką licznych publikacji w monografiach i wysokopunktowanych czasopiśmie polskich i zagranicznych, w tym głównie na temat wypalenia szkolnego uczniów oraz wypalenia zawodowego nauczycieli. Jest współautorką polskiej adaptacji narzędzi diagnostycznych do badania wypalenia uczniów na wszystkich poziomach edukacyjnych. Członek Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Psychodynamicznej.

agnieszka.muchacka-cymerman@up.krakow.pl

Ocena zdrowia psychicznego studentów na podstawie kwestionariusza GHQ-28 Davida Goldberga

Komorowska Kamilla Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
 Wolska Aleksandra Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
 Słowa kluczowe Zdrowie psychiczne, myśli samobójcze, studenci, stany depresyjne

Abstrakt

Celem pracy jest ukazanie stanu zdrowia psychicznego studentów UKW

Materiał i metoda

Badaniem objęto 239 studentów (139 kobiet, 90 mężczyzn, 10 osób nie określiło płci) Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy średnia wieku 22 lata. Badaniu poddano gr. 1 studentów psychologii (Kolegium II UKW); gr. 2 studentów kierunków inżynieria materiałowa, informatyka, matematyka, fizyka (Kolegium III UKW) oraz gr 3 (Kolegium IV UKW) studenci nauk o polityce i administracji, dziennikarstwa, prawa i ekonomii. Ankietowani odpowiadali na pytania zamieszczone w metryczce dotyczące ich stanu zdrowia psychicznego oraz wypełniali kwestionariusz GHQ-28.

Kwestionariusz GHQ-28 służy do oceny stanu zdrowia psychicznego osób dorosłych. Pozwala na wyłonienie osób, których stan psychiczny uległ czasowemu lub długookresowemu załamaniu w wyniku doświadczanych trudności, problemów lub na skutek choroby psychicznej oraz takich, u których występuje istotne ryzyko zaburzeń zdrowia psychicznego. Podskale tego kwestionariusza to: objawy somatyczne, niepokój i bezsenność, zaburzenia funkcjonowania, symptomy depresji. Suma wszystkich podskal tworzy wynik ogólny GHQ-28. Wykonano następujące testy statystyczne: Anova Kruskala-Wallisa, test porównań wielokrotnych.

Wyniki i wnioski

Badania pokazały, że 45% studentów odpowiedziało, że korzystało z pomocy psychologicznej, a 26% pomocy psychiatrycznej. 41% odczuwa przewlekłe stany depresyjne, 51% przewlekły stres, 42% doświadcz natrętnych myśli, 32% odczuwa lęk. 72% badanych stwierdza, że ma trudności natury psychicznej. 18% ukazuje, że miewa myśli samobójcze, 10% ujawnia, że miało próbę samobójczą. Najwyższy wynik ogólny w skali GHQ-28 pojawił się w grupie I – studentów psychologii ($M=9,64$; $SD=6,52$) i różni się on istotnie statystycznie $p<0,001$ od grupy nr 3 ($M=7,34$; $SD=6,07$) (studenci nauk o polityce i administracji, dziennikarstwa, prawa i ekonomii). Badane grupy na poziomie istotnym statystycznie $p<0,001$ różnią się między sobą pod względem zmiennej: zaburzenie funkcjonowania. Różnice pojawiły się między grupą nr 1 ($M=2,48$; $SD=2,20$) – studentów psychologii, a grupą 3 ($M=2,19$; $SD=2,16$) – studentami nauk o polityce i administracji, dziennikarstwa, prawa i ekonomii.

Różnice istotne statystycznie ujawniły się także między grupą 2 ($M=1,32$; $SD=1,67$) – studentami kierunków nauk ścisłych matematyka, informatyka, inżynieria materiałowa a gr 3 ($M=2,19$; $SD=2,16$) – studentami nauk o polityce i administracji, dziennikarstwa, prawa i ekonomii.

Empatia, poczucie samoskuteczności i kompetencje interpersonalne osób pomagających uchodźcom z Ukrainy

Osiński Marcin Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
 Słowa kluczowe empatia, kompetencje interpersonalne, poczucie samoskuteczności, wolontariat, uchodźcy wojenni

Abstrakt

Celem niniejszego studium jest zbadanie i wyjaśnienie związków pomiędzy empatią, kompetencjami interpersonalnymi i poczuciem samoskuteczności a zaangażowaniem w różne formy pomocy na rzecz uchodźców wojennych z Ukrainy. Badanie zostało przeprowadzone w kwietniu i maju 2022 w Polsce. Ponad 300 respondentów wypełniło serię kwestionariuszy przez internet. Na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące udziału w pomocy uchodźcom (lub jej braku) badani zostali przydzieleni do jednej z trzech grup: osób aktywnie pomagających uchodźcom (AP), osób wspierających uchodźców pośrednio (PP) lub do grupy osób, które nie zaangażowały się w działania o charakterze pomocowym (BP). Zastosowano polskie adaptacje Empathy Quotient-Short (EQ-S), Interpersonal Competence Questionnaire (ICQ-R) oraz General Self-Efficacy.

Scale (GSES). Sformułowanych zostało siedem hipotez badawczych dotyczących istnienia różnic międzygrupowych w poziomie empatii, poczucia samoskuteczności oraz w obszarze pięciu domen kompetencji interpersonalnych. W celu weryfikacji hipotez przeprowadzono jednoczynnikową analizę wariancji (ANOVA), zaś w celu wykrycia różnic pomiędzy poszczególnymi grupami użyto testy post-hoc. Wykazano istnienie statystycznie istotnych różnic w obrębie trzech domen kompetencji interpersonalnych: inicjowanie relacji, asertywne oddziaływanie oraz emocjonalne wspieranie. Różnice w obszarze kolejnej domeny, ujawnianie siebie, okazały się marginalnie istotne statystycznie. Badanie ujawniło również istnienie nieistotnego statystycznie trendu w poziomie empatii. Natomiast różnice w poziomie piątej domeny, rozwiązywania konfliktów, jak również w poziomie poczucia samoskuteczności okazały się nieistotne. Dla sześciu zmiennych niezależnych najwyższe okazały się wyniki w grupie osób aktywnie pomagających. Jedyne wyjątek stanowiła grupa osób wspierających pośrednio, która charakteryzowała się najwyższym poczuciem samoskuteczności. Interpretacja wyników i możliwe implikacje zostały poddane dalszej dyskusji.

Zachowania związane z przejadaniem się jako forma radzenia sobie z wypaleniem szkolnym i utratą dobrostanu psychicznego przez uczniów podczas pandemii Covid-19

Tomaszek Katarzyna

Uniwersytet Rzeszowski

Cymerman-Muchacka Agnieszka

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Słowa kluczowe

przejadanie się, stres, wypalenie nauką zdalną, młodzież

Abstrakt

W dotychczasowych badaniach potwierdzono szerokie spektrum negatywnych konsekwencji związanych z pandemią Covid-19 jako potencjalnych czynników ryzyka problemów z odżywianiem nastolatków i osób dorosłych. Poczucie wykluczenia lub izolacji, silny stres czy zmiany związane ze zdalnym nauczaniem w znaczącym stopniu przyczyniły się do trudności psychicznych z jakimi zmagali się uczniowie w trakcie tego globalnego kryzysu. Jednocześnie zdaniem niektórych badawczy „przejadanie się” jest nie tylko wczesnym sygnałem ryzyka problemów zaburzeń odżywiania się, ale również innych problemów ze zdrowiem psychicznym tj. depresja czy zaburzenia lękowe. Według badań Griffithsa i in. (2018) im większe piętno zaburzeń odżywiania, tym większe nasilenie wyobcowania i wycofania społecznego. Jednocześnie w literaturze brak jest analiz poświęconych relacji między przejadaniem się jako formą radzenia sobie ze stresem, izolacją społeczną i wypaleniem nauką zdalną podczas globalnego kryzysu. Głównym celem badania było sprawdzenie związku między przejadaniem się a stresem doświadczanym w trakcie pandemii Covid-19, wypaleniem szkolnym oraz relacjami społecznymi i dobrostanem psychicznym nastolatków.

W badaniach wzięło udział 186 uczniów ($M=15,93$ lat; $SD=1,70$; 60% dziewcząt), którzy wypełniali zestaw metod udostępnionych za pośrednictwem platformy Google Forms. Wykorzystano następujące narzędzia psychologiczne: Skala Wypalenia Nauką Zdalną, Skala Dobrostanu Psychologicznego, Krótka Skala Zasobów Społecznych. Pomiar nasilenia aktualnie przeżywanego stresu oraz częstości występowania przejadania się przeprowadzono na bazie jednego pytania dla każdej z tych zmiennych. Wyniki jakie uzyskano wskazują, że częstsze przejadanie się jest związane z wyższym poziomem wypalenia nauką zdalną, niższym dobrostanem psychicznym i mniejszymi zasobami społecznymi, zwłaszcza słabszą jakością relacji z rodzicami i nauczycielami. Potwierdzono istotną predykcję niskich zasobów społecznych (zwłaszcza słabej jakości relacji z rodzicami), e-wypalenia szkolnego (zwłaszcza utraty zainteresowania nauką aspiracji i motywacji do nauki), dobrostanu psychicznego dla częstszego prezentowania zachowań związanych z przejadaniem się w grupie nastolatków. W podsumowującym modelu regresji liniowej, uwzględniającym wszystkie analizowane zmienne częstość przejadania się była zależna od wypalenia uczniów nauką zdalną oraz, jakości relacji społecznych. Wypalenie nauką zdalną było istotnym mediatorem związku między niższymi zasobami społecznymi (jakością relacji z rówieśnikami i rodzicami) a przejadaniem się. Dane jakie uzyskano potwierdziły, że zachowania związane z przejadaniem się są bezpośrednio związane z wypaleniem nauką zdalną w czasie pandemii Covid-19 oraz z niższymi zasobami społecznymi, wykorzystywanymi do skutecznego radzenia sobie z negatywnymi emocjami i cierpieniem w życiu codziennym przez młodych ludzi.

„Teachers drop-out!” – o doświadczeniach i perspektywie nauczycieli odchodzących z zawodu

Twardosz Natalia

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Słowa kluczowe

drop out, nauczyciel, wsparcie

Abstrakt

Wśród wyzwań wobec współczesnego systemu edukacji pojawia się nowe, dotychczas nieznane lub znane w bardzo małej skali: zjawisko rezygnacji nauczycieli z pracy w szkole. „Drop-out” nauczycieli to złożony problem, mający dla uczniów konsekwencje nie tylko edukacyjne, ale również psychologiczne. W badaniu została zastosowana metoda netnograficzna z wykorzystaniem techniki – wywiadu skoncentrowanym na problemie. Przedstawione badania opierają się o analizę wywiadów przeprowadzonych z nauczycielami, którzy podjęli decyzję odejścia z zawodu. Główny problem badawczy przyjął postać pytania: Jakie są doświadczenia nauczycieli związane z ich decyzją o odejściu z zawodu nauczyciela? Analiza narracji nauczycieli pokazuje nie tylko negatywne oraz pozytywne doświadczenia związane z pracą, ale również trudność w podjęciu tej decyzji.

Sesja tematyczna 3: • Wspieranie zdolności i twórczości we współczesnej rzeczywistości społecznej

Sesję poprowadzi: dr hab. Małgorzata Kuśpit, prof. UMCS | Instytut Pedagogiki | Wydział Pedagogiki i Psychologii | UMCS | Lublin | Polska

Psycholog, biegły sądowy. Ukończyła studia podyplomowe Master of Business of Administration w Ochronie Zdrowia. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Polskiego Stowarzyszenia Terapii Przez Sztukę.

Zainteresowania naukowe: -psychologia osobowości i twórczości; zdolności i uzdolnienia; psychopedagogika twórczości; twórczość, kreatywność i innowacyjność w organizacji; psychologia różnic indywidualnych; stres i radzenie sobie ze stresem młodzieży uzdolnionej artystycznie; zachowania agresywne i konflikty w szkole; psychologia sądowa.

e-mail

malgorzata.kuspit@mail.umcs.pl

Słowa kluczowe:

Zdolności, twórczość, wsparcie społeczne

Abstrakt:

Zdolności twórczość są coraz częściej przedmiotem analiz psychologicznych i pedagogicznych. Jednostki zdolne i twórcze charakteryzują się właściwościami, które pozwalają im osiągać wysoki poziom wyników w różnych dziedzinach aktywności. Często jednak osoby te nie zawsze w pełni wykorzystują swój potencjał, a na drodze do realizacji zamierzonych celów doznają porażek i rozczarowań. Zarówno w procesie rozwoju zdolności istotne znaczenie mają właściwości poznawcze, jak również osobowość oraz sfera emocjonalno-motywacyjna. Wśród ważnych aspektów mających istotne znaczenie w rozwoju zdolności i twórczości wymienia się wsparcie ze strony otoczenia. Priorytetem staje się nauczanie zindywidualizowane, coraz częściej dąży się również do działań o charakterze innowacyjnym. Otwartość, niezależność, bogactwo i różnorodność doznań i doświadczeń, które charakteryzują wybitne jednostki, wskazują na konieczność zmiany perspektywy widzenia zdolności i osób utalentowanych i twórczych. Należy przyjąć, że asynchroniczny rozwój jest normą dla tej grupy i ma charakter unikatowy, indywidualny, co oznacza, że nie istnieje dla nich jeden wzorzec rozwojowy. Dlatego w kształceniu uczniów zdolnych i twórczych należy ujmować zarówno uzyskiwane przez nich efekty i osiągnięcia, jak i wszechstronny rozwój oraz szczególny nacisk kłaść na społeczny jego wymiar. Stwarzanie właściwych warunków emocjonalnych, wsparcie w sytuacjach trudnych, zachęcanie do angażowania się w relacje interpersonalne, dialog oraz współpraca z rówieśnikami czy uczenie takich umiejętności, jak asertywność i inteligencja emocjonalna oraz konstruktywnych technik radzenia sobie ze stresem czy wspomaganie odporności to czynniki, które mogą przyczynić się do optymalizacji rozwoju zdolności i postaw twórczych już od wczesnych etapów edukacji.

Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne CEA a wsparcie uczniów uzdolnionych artystycznie

Bissinger-Ćwierz Urszula	Centrum Edukacji Artystycznej
Słowa kluczowe	Poradnictwo, Centrum Edukacji Artystycznej, pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Abstrakt

Wystąpienie pt. Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne CEA a wsparcie uczniów uzdolnionych artystycznie odnosi się do systemowego wspomagania społeczności szkół artystycznych przez zespół doświadczonych psychologów i pedagogów zatrudnionych przez Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie. Ta jednostka nadzoru pedagogicznego nad szkolnictwem artystycznym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego ma w swoim statucie wpisane m.in. różnorodne formy wspomagania uczniów, ich rodziców, nauczycieli i dyrektorów szkół artystycznych, w tym również w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i działalności wychowawczo-profilaktycznej.

Osią zespołu Poradnictwa CEA jest dziesięć Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA wykonujących dla społeczności szkół zadania poradniane, szkoleniowe i publikacyjne oraz z zakresu wsparcia zawodowego specjalistów szkolnych. Działalność poradniana SPPP CEA to udzielanie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych oraz pomocy terapeutycznej, wykonywanie diagnostyki specjalistycznej i sporządzanie opinii na temat trudności rozwoju artystycznego. Do działalności szkoleniowej należy prowadzenie rad szkoleniowych i warsztatów stacjonarnych/online w szkołach poszczególnych regionów CEA, w których nie zatrudnia się specjalistów, jak również wykonywanie warsztatów psychologicznych online dla uczniów, nauczycieli i rodziców w ramach działu doskonalenia CEA. Działalność publikacyjna to zarówno publikowanie w różnych wydawnictwach monografii o tematyce psychologicznych i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego, jak i artykułów w czasopiśmie branżowych. Działalność z zakresu wsparcia zawodowego obejmuje systematyczną aktualizację ogólnopolskiego wykazu specjalistów zatrudnionych w szkołach artystycznych, organizację spotkań regionalnych dla psychologów i pedagogów w poszczególnych regionach CEA oraz ogólnopolskich konferencji i regionalnych seminariów psychologiczno-pedagogicznych nie tylko dla specjalistów, lecz również nauczycieli i dyrektorów szkół artystycznych.

Osobowościowe składniki wybitnych zdolności językowych. Przypadek 32-języcznego mężczyzny

Dudka Mateusz	Instytut Psychologii UMCS w Lublinie/Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UMCS w Lublinie
Słowa kluczowe	wielojęzyczność, wybitne zdolności, twórczość

Abstrakt

Prezentowane studium przypadku to opis funkcjonowania mężczyzny, który na przestrzeni 9 lat nauczył się 31 języków obcych. A.O. to 69-letni mieszkaniec jednego z polskich miast, mąż, ojciec i dziadek. Autor blisko 500 obrazów malowanych olejem na płótnie, właściciel studia nagrań. Mężczyzna w okresie aktywności zawodowej wykonywał kilka profesji- głównie technicznych.

Trójczynnikiowy Model Zdolności Renzullego (ang. The Three-Ring Conception of Giftedness, 2005) przyjmuje, że zdolności ujawniają się, gdy dochodzi do interakcji pomiędzy: wybitną inteligencją i uzdolnieniami kierunkowymi, kreatywnością oraz motywacją. Szczególnym przykładem rozwijania zdolności jest uczenie się wielu języków obcych. Funkcjonowanie osób wielojęzycznych to pole badawcze, które interesuje przedstawicieli wielu dyscyplin naukowych i określane jest wciąż jako terra incognita. Celem prowadzonych badań było określenie jako psychologiczne cechy stanowią predyktory skutecznego uczenia się wielu języków obcych w przypadku 32-języcznego mężczyzny.

Dotychczasowe analizy koncentrowały się wokół osobowości, temperamentu, inteligencji płynnej oraz skryzalizowanej, kontroli hamowania. Na potrzeby prowadzonych badań posłużono się standaryzowanymi narzędziami pomiaru cech psychologicznych: Neutralny Kulturowo Test Inteligencji Płynnej Cattella (CFT 20-R), Test Rozumienia Słów w wersji dla Zaawansowanych (TRS-Z), Kwestionariusz Twórczego Zachowania (KANH III), Kwestionariusz Prężności Psychiczej (KOP-26), Test Płynności Figuralnej Ruffa (RFFT),

Montrealaska Skala Oceny Funkcji Poznawczych (MoCA), Kwestionariusz Lęku jako cechy (STAI-X2), Inwentarz Osobowości (NEO-PI-R), Kwestionariusz Temperamentu (PTS), Test Sortowania Kart z Wisconsin (WCST), Kalifornijski Test Uczenia się Językowego (CVLT), Niewerbalny Test Uczenia się i Pamięci (DCS-II), Test Uwagi i Spostrzegawczości (TUS b/k). Mężczyzna wyraził świadomą zgodę na udział w badaniach, został poinformowany o anonimowym wykorzystaniu wyników w celach naukowych.

Ten niewątpliwie niezwykle casus wielojęzyczności stanowi przykład realizowania twórczego potencjału. Uzyskane wyniki wskazują, że mężczyzna biorący udział w badaniu charakteryzuje się postawą twórczą, która w większym stopniu wynika ze sfery poznawczej, a zatem z zachowań heurystycznych. Uwagę zwracają także ponadprzeciętne rezultaty otrzymane w wyniku diagnozy kontroli hamowania i poziomu inteligencji (płynnej oraz skryzalizowanej). Zgodnie z teoretycznymi przesłankami można stwierdzić, że osobowość i temperament również stanowią osnowę rozwoju wybitnych zdolności językowych.

Nonkonformizm konstruktywny i pozorny w kontekście personalnej aktywności emancypacyjnej

Sterlus Marta Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UMCS w Lublinie/Instytut Pedagogiki UMCS

Słowa kluczowe Twórczość; nonkonformizm; typy nonkonformizmu

Abstrakt

Psychopedagogiczne podejście do twórczości w paradygmacie konfluencyjnym uzasadnia zajmowanie się nonkonformizmem jako składnikiem postawy twórczej. W grupie interakcyjnego typu ujmowania postawy twórczej (zob. Karwowski, 2005) znajduje się koncepcja Postawy Twórczej Stanisława Popka (2001), która wraz z Typologicznym Modelem Twórczości Macieja Karwowskiego (2016, 2017) i rozumieniem wartości w koncepcji Shaloma Schwartza (1992) stały się źródłem inspiracji do wyróżnienia typów nonkonformizmu: konstruktywnego i pozornego (Bernacka, 2017). Można postawić pytanie: Po co zajmować się nonkonformistami (w szkole, uczelni) skoro w edukacyjnym konserwatyźmie najlepiej funkcjonują konformiści? Z kolei niektórzy młodzi ludzie w neoliberalnej rzeczywistości zadają sobie inne pytanie: Jak szybko zdobyć sławę, rozgłos i pieniądze bez dużego nakładu pracy, wysiłku, czasu i kompetencji? Oba te pytania łączy konstrukt nonkonformizmu. Niektórzy ludzie zrobią coś dla uznania a inni dla sławy i chociaż pozornie się te potrzeby nie wkluczają, to istnieje między nimi jakościowa różnica, jak na przykład między artystą a celebrytą. W ostatnich latach nonkonformizm, podobnie jak wiele pojęć w kulturze postmodernistycznej w procesach komercjalizacji, uległ szybkiemu zrelatywizowaniu, tracąc oryginalność znaczenia i swoją pierwotną moc. Zaprezentowany zostanie model teoretyczny typów nonkonformizmu, charakterystyka nonkonformisty konstruktywnego i pozornego oraz perspektywa wykorzystania tej wiedzy w przestrzeni edukacyjnej.

Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności scenicznej uczniów szkół muzycznych

Wojtanowska-Janusz Barbara Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie

Słowa kluczowe trema, odporność sceniczna, warsztaty psychologiczne, szkoła muzyczna

Abstrakt

Wystąpienie koncentruje się wokół problematyki wsparcia psychologicznego uczniów szkół muzycznych w budowaniu ich odporności psychicznej podczas wystąpień scenicznych. Specyfika kształcenia muzycznego zakłada udział uczniów w przeglądach, koncertach, konkursach, egzaminach i innych formach publicznej ekspozycji ich zdolności muzycznych. Wiąże się to z różnymi obciążeniami oraz świadomością nieustannej oceny ze strony widzów zarówno techniki wykonawczej, interpretacji i sposobu wykonania dodanego utworu, jak również takich aspektów pozamuzycznych jak zachowanie na scenie czy wygląd zewnętrzny. W sytuacjach występu muzycznego uczniowie mogą doznawać silnego pobudzenia w sferze poznawczej, emocjonalnej i somatycznej co może przełożyć się na trudność z zaprezentowaniem swoich umiejętności. Tym samym odczuwane negatywne symptomy tremy wpływają na obniżenie zdolności intelektualnego i emocjonalnego kontrolowania wykonywanej muzyki niejednokrotnie stając się źródłem niepowodzeń i poczucia niekompetencji muzycznych. Trema jest zatem zagadnieniem, którego nie należy bagatelizować w pracy z uczniami szkół muzycznych. Przeżywana nadmiernie intensywnie w czasie występów

scenicznych może negatywnie wpływać na rozwój kariery młodego muzyka. Jakość opanowania strategii związanych z kontrolą emocji w sytuacji ekspozycji społecznej kształtuje sylwetkę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa ucznia szkoły muzycznej. Szczególnie ważne wydaje się zatem wspieranie uczniów na etapie tremy przedkoncertowej i pokoncertowej, ponieważ wyniesione z nich doświadczenia przekładają się na odporność psychiczną w trakcie kolejnych ekspozycji koncertowych. Do budowania prawidłowego emocjonalnego i psychospołecznego funkcjonowania ucznia niezbędny jest rozwój przystosowawczych sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami takimi jak występy. Środowisko szkolne odgrywa tu znaczącą rolę, nauczyciele, specjaliści w zakresie wsparcia psychologicznego oraz pedagodzy szkolni mają realny wpływ na proces budowania odporności psychicznej uczniów. Przed wszystkimi pedagogami stoi wspólny cel a mianowicie wspieranie pozytywnego, psychospołecznego rozwoju dzieci i młodzieży. Już samo upowszechnianie wiedzy o odporności psychicznej i odnoszenie jej do praktyki pozwala na budowanie strategii jej wzmacniania w szkole.

Należy podkreślić, że najbardziej skuteczną formą wsparcia są praktyczne ćwiczenia warsztatowe, które należałoby potraktować jako element niezbędny na drodze budowania psychicznej odporności uczniów przed wystąpieniami publicznymi. Podczas wystąpienia omówiona zostanie pokrótce struktura warsztatów psychoedukacyjnych prowadzonych w szkołach muzycznych mających za zadanie kształtować w uczniach umiejętność poradzenia sobie z treścią w czasie publicznych występów oraz wzmocnienia ich odporności psychicznej. Tematyka warsztatów „Oswoić treść” obejmuje zarówno psychoedukację czyli wiedzę na temat rodzajów, przyczyn i skutków tremy oraz bloki ćwiczeń praktycznych. Ćwiczenia umożliwiają zdobycie i przećwiczenie umiejętności radzenia sobie z napięciem i budowanie swojej odporności na scenie. Składają się z bloku ćwiczeń uważnościowych tzw. „zakotwiczających” uczestników na „tu i teraz” oraz bloku ćwiczeń oddechowych, relaksacyjnych, pracy z ciałem połączonej z technikami oddechowymi, wizualizacji oraz treningu mentalnego.

Sesja tematyczna 4: • Psychoprofilaktyka i terapia: nowe problemy – nowe wyzwania dla specjalistów

Sesję poprowadzi: **dr hab. Wioletta Tuszyńska-Bogucka**, prof. WSEI | Instytut Psychologii | Wydział Psychologii i Nauk o Zdrowiu | Lubelska Akademia WSEI | Lublin | Polska

Specjalistka w zakresie psychologii rodziny, psychologii zdrowia. Absolwentka Psychologii w Instytucie Psychologii UMCS w Lublinie. Od 2014 roku zawodowo związana z Lubelską Akademią WSEI.

W swej pracy podejmuje badania, wykonywane głównie w obszarach: funkcjonowania rodziny i jednostki w zdrowiu i chorobie, współczesnych przemianach stylu życia i wynikających z nich zagrożeniach, zarówno dla jednostki, jak i współczesnej rodziny, opisując rezultaty działań diagnostycznych i terapeutycznych i ich specyfikę w odniesieniu do problemów związanych ze zdrowiem i chorobą w różnych kontekstach rozwojowych, organizacyjnych i społecznych. Zajmuje się także optymalizacją funkcjonowania w warunkach sytuacji obciążających (np. choroby bądź dysfunkcji rodzinnej). W ostatnich latach realizuje projekty, dotyczące czynników ochronnych oraz czynników ryzyka w zmaganiu się z kryzysem, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji pandemicznej oraz postpandemicznej. Wyniki badań posłużyć mogą do reorganizacji posiadanej wiedzy teoretycznej w celu wykorzystania jej w działaniach profesjonalnych o różnym charakterze – od diagnostyki aż do szeroko rozumianej pomocy.

e-mail

wioletta.tuszyńska-bogucka@wsei.lublin.pl

Słowa kluczowe:

spektrum, modele spektralne, zaburzenia osobowości, ICD-11, klasyfikacja zaburzeń

Abstrakt:

Uznanie dwuwartościowej logiki za wzór poprawnego postępowania klasyfikacyjnego utrwaliło model nieliniowy w porządkowaniu i analizie danych w różnych dziedzinach nauki. Przez długie lata także w psychiatrii i w psychologii ujmowanie w schemacie binarnym objęło liczne problemy, m.in. zaburzenia neurorozwojowe, alkoholizm czy zaburzenia osobowości. Analiza wielu danych wskazuje na zawodność podejścia w kategoriach logiki jedynie dwuwartościowej, obecnie więc coraz częściej uznaje się, że w postępowaniu diagnostycznym znacznie użyteczniejsze i trafniejsze w charakterystyce funkcjonalnej stają się modele spektralne. Znalazło to swój obraz w pojmowaniu wielu zaburzeń i chorób w sposób spektralny, szczególnie wyraźnie dotycząc ICD-11, obowiązującego od 2022 roku w krajach, stowarzyszonych w WHO.

W pracy scharakteryzowano ideę podejścia spektralnego na różnych przykładach, ze szczególnym uwzględnieniem współczesnego sposobu rozumienia zaburzeń osobowości, zaprezentowanego w ICD-11 oraz wynikających z tego implikacji teoretycznych i praktycznych.

W ramach sesji odbędzie się warsztat, który poprowadzi:

Karolina Domańska

Zaburzenia neurorozwojowe - perspektywa diagnostyczna i terapeutyczna

Psycholog, psychoterapeuta, diagnosta. Wykładowca w Lubelskiej Akademii WSEI. Psychoterapeuta w Akademickim Centrum Psychoprofilaktyki i Terapii. Członek Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Sekcji Naukowej Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.

Absolwentka podyplomowych studiów z zakresu edukacji i terapii osób ze spektrum autyzmu, które ukończyła na Uniwersytecie Gdańskim.

W swojej pracy skupia się na świadczeniu jak najwyższej jakości usług, w związku z czym zdobyła uprawnienia do wykorzystywania standaryzowanych narzędzi diagnostycznych, rekomendowanych przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne oraz Pracownię Testów Psychologicznych i Pedagogicznych.

W pracy terapeutycznej wspomaga się kompetencjami, które nabyła w wyniku ukończenia I stopnia Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach oraz Treningu Zastępowania Agresji. W codziennej pracy

dokłada wszelkich starań, aby wykonywana praca diagnostyczna i terapeutyczna odbywała się w jak najlepszym klimacie, z zachowaniem pełnego profesjonalizmu i elastyczności.

Wspiera również rodziców poprzez wspólne poszukiwanie odpowiedzi na trudne lub nurtujące pytania. Służy pomocą w postaci udzielanych porad, konsultacji oraz warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze – zdobyła uprawnienia zawodowe do prowadzenia Szkoły dla Rodziców część I, II i III.

Słowa kluczowe: zaburzenia neurorozwojowe, spektrum autyzmu, rozwój intelektualny, deficyty uwagi, zaburzenia mowy, ICD-10, ICD-11

Abstrakt:

Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD) jest powszechnie używana na całym świecie. W zakresie psychiatrii i psychologii ma implikacje nie tylko porządkujące, lecz również znacznie wpływające na obszar diagnostyczny.

Wiedza na temat kryteriów jest niezbędna w prowadzeniu procesu diagnostycznego oraz ustalaniu kierunku terapeutycznego. Zmiany w zakresie klasyfikacji chorób obejmą również obszar rozumienia i diagnostyki zaburzeń neurorozwojowych. W warsztacie zostaną omówione i przeanalizowane najważniejsze zmiany jakie zachodzą w klasyfikacji ICD w związku z wprowadzeniem ICD-11, w zakresie powyższych zaburzeń. Uczestnicy będą mieli szansę zapoznania się z najnowszymi zmianami, co pozwoli na dokonanie aktualizacji posiadanej wiedzy. Podczas warsztatu zostanie położony szczególny akcent na ocenę zmianę podejście do „całościowych zaburzeń rozwoju” (F84 w ICD-10), które w ICD-11 są ujęte w jedną grupę „zaburzeń ze spektrum autyzmu”. W czasie szkolenia zostaną przedstawione podstawowe pojęcia związane z zaburzeniami neurorozwojowymi oraz wymiar różnicujący, pozwalający na poznanie podobieństw i różnic w funkcjonowaniu osób z tymi zaburzeniami. Uczestnicy będą mieli możliwość prześledzenia myślenia tzw. linearnego nt funkcjonowania osób z zaburzeniami neurorozwojowymi oraz zobaczenia mocnych stron myślenia „kołowego” bazującego na indywidualnych zasobach.

Zapraszamy do udziału wszystkich, którzy w swojej codziennej pracy wspierają profesjonalnie lub życiowo osoby z zaburzeniami neurozwojowymi. Do udziału zachęcamy również osoby, w których kręgu zainteresowań mieści się proponowana tematyka.

SESJA PLAKATOWA

Self-esteem as a factor in self-presentation of young people in social networks

Berezovska Larysa

Lviv Polytechnic National University

Słowa kluczowe

self-esteem, self-presentation, self-attitude, youth, social networks

Abstract

The article describes a theoretical analysis of the phenomena of „self-esteem”, „self-presentation” and „social networks”.

According to the results of the empirical study, half of the respondents have a low level of self-esteem, and assertive self-representation tactics predominate. With an increase in the level of self-esteem, young people use less tactics and strategies of self-presentation of the defensive type.

Will in the Harmonization of Mental Health in Wartime

Shamlian Karina

Lviv Polytechnic National University

Słowa kluczowe

will, mental health, volitional abilities, volitional regulation

Abstract

War is one of the most traumatic events in a person's life. These events cause intense feelings of anxiety and helplessness, loss of control and meaning in life, which causes irreparable damage to the mental health of the individual. In the practical work of a psychologist, volunteer, military, in the life of every Ukrainian, mastering the skills of mental self-regulation is relevant now.

Will occupies a special place among the processes of mental self-regulation; its role in overcoming crisis situations is difficult to overestimate. A specific difference of volitional regulation is the use of volitional effort, when a person performs an action that is subjectively difficult for him, takes power over himself, over his feelings, fears, and internal resistances. The will of an adult is an internalized structure of „command - obedience”.

The study substantiates the possibility of considering permanent characteristics of the individual's volitional activity as abilities and skills, analyzes the peculiarities of volitional abilities, their compliance with the key criteria of the „ability” category, and the relationship with other types of abilities.

Currently the „ability” concept losing its clear boundaries, defined by the requirements of various types of subject activity. Emotional, social, regulatory, motivational, and spiritual abilities are the subject of psychological research. It is shown that will is included in the structure of emotional, social intelligence (abilities), regulatory abilities presented in the models of various authors under other names. However, the specificity of the will, its irreducibility to motivational, affective or cognitive processes, gives grounds to point out volitional abilities as a separate type of regulatory abilities. Volitional organization of the individual is considered as a system of human abilities and skills to overcome various obstacles and difficulties (both external and internal), carrying out conscious self-regulation of behavior and activities on the way to the goal. Willpower and skills are formed as a result of the individual's conscious work on himself in the process of gaining experience of self-regulation in difficult conditions of activity implementation. Volitional abilities and skills relate not only to self-regulation (as maintaining and/or returning to a state of mental equilibrium), but also to volitional self-management, and this relates the problem of volitional abilities to leadership with the only difference that the key qualities of a leader here are not developed in the plane of sub object-subject relations, and in the plane of self-subject relations, when a person directs the guiding, mobilizing influences to himself.

NOTATKI

Lubelska Akademia WSEI

PATRONAT HONOROWY

PATRONAT
HONOROWY

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
KRZYSZTOF ŻUK

INSTYTUT MEDYCYNY WSI
IM. WITOLDA CHODŹKI
W LUBLINIE

PATRONAT MEDIALNY

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Doskonała nauka II (Umowa nr KONF/SN/0288/2023/01).